

Oba nižší soudy uznaly podle žaloby.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání žalovaného a odmítl žalobcův návrh, by byl žalovaný odsouzen zapraviti žalobci odškodné 10.000 Kč. V tomto směru uvedl v

důvodech:

Návrh, by byl žalovaný odsouzen k zaplacení odškodného 10.000 Kč, lze učiniti jen u procesního soudu, dokud není jednání ukončeno. Napotom lze nárok ten uplatniti jen zvláštní žalobou. Bylo proto žalobcův návrh v tom směru, učiněný teprve v dovolací odpovědi odmítnouti jako nepřipustný (rozh. 874 sb. n. s. a vysvětlivky býv. nejv. soudu k § 408 c. ř. s.).

Čís. 11601.

Míni-li Státní pozemkový úřad, že exekuce na přidělený pozemek odporuje obmezením uloženým při přidělu co do disposičního práva s pozemkem, jest oprávněn k rekursu proti povolení exekuce.

Exekuci zabavením nároku povinného na vydání jím koupené (zastavěné) části přiděleného pozemku, na němž vázne podle přidělové listiny zákaz zcizení a zatížení bez souhlasu Státního pozemkového úřadu, nelze povolit, dokud Státní pozemkový úřad nedal souhlas ke koupi (k zastavění) pozemku.

(Rozh. ze dne 22. dubna 1932, R II 131/32.)

K vydobytí peněžité pohledávky navrhl vymáhající věřitel povolení exekuce zabavením dlužníkovu nároku proti Státnímu pozemkovému úřadu v Praze a proti statkářům Aloisu S-ovi a Františku K-ovi na vydání a plnění plochy pozemku č. kat. 1287 v T. Soud první stolice exekuci povolil, rekursní soud k rekursu Státního pozemkového úřadu exekuční návrh zamítl. Důvody: Vymáhající strana vede exekuci k vydobytí peněžité pohledávky a navrhuje zabavení nároku povinné strany na vydání a plnění nemovité věci podle § 325 ex. ř. Udává, že zastavená část pozemku č. kat. 1287 v T. jest k jedné ideelní čtvrtině připsána do vlastnictví Aloisu S-ovi a k $\frac{1}{4}$ Františku K-ovi a že při těchto dvou ideelních čtvrtinách je poznamenáno obmezení vlastnického práva ve prospěch Státního pozemkového úřadu. Šetřením bylo zjištěno, že ve skutečnosti jest jedna ideální polovice nemovitosti dosud v pozemkové knize připsána Felixu S-ovi a že jest na této polovici poznamenán zábor a převzetí ve prospěch Státního pozemkového úřadu, že však již dříve, než byla podána exekuční žádost vymáhající strany, bylo okresním soudem v M. usnesením ze dne 18. srpna 1931 k žádosti Státního pozemkového úřadu povoleno, by podle přidělové listiny téhož úřadu ze dne 5. května 1931 a podle záborových zákonů čís. 215/19, 329/20 a 220/22 Sb. z. a n. bylo na ideelní polovici pozemku připsané Felixu S-ovi vloženo vlastnické právo pro Aloisa S-a a Františka K-a, pro každého polovici, tedy vzhledem k celku k $\frac{1}{4}$, a by na listu C) bylo vloženo a na listu B) poznamenáno obmezení vlastnického práva přidělců i jejich právních nástupců podle odst. 8 až 11, 14 a 16 rozhodnutí o pří-

dělu zákazem zcizení, zavazení a propachtování bez souhlasu Státního pozemkového úřadu a právem výkupu podle citovaného rozhodnutí o přidělu a podle §§ 35, 37, 38, 51 a násl. zákona ze dne 30. ledna 1920, čís. 81 sb. z. a n., že však usnesení to dosud v pozemkové knize provedeno nebylo. Z toho jest patrné, že poddlužníkům Aloisu S-ovi a Františku K-ovi bylo z důvodu pozemkové reformy, tedy z důvodu veřejného práva uloženo obmezení, že bez svolení Státního pozemkového úřadu nesmí jim přidělené dvě ideální čtvrtiny pozemkové parcely čís. 1287 v T. zciziti a že, pokud ještě je připsána ideální polovice dosavadnímu majiteli, nesmí ji ani on podle § 7 zák. zciziti bez povolení Státního pozemkového úřadu. Právem proto domáhá se Státní pozemkový úřad, chráně veřejné zájmy, změny napadeného usnesení. Soud první stolice k zákazu zcizení měl hleděti z úřadu a neměl vydati poddlužníkům zákazy, které jsou v rozporu s právy, která přísluší Státnímu pozemkovému úřadu v zájmu veřejném, tím ovšem méně měl dávatí zákazy Státnímu pozemkovému úřadu, protože Státní pozemkový úřad podle obsahu návrhu nemá k nemovitosti soukromá práva, není proto poddlužníkem a nemůže mu býti dáván příkaz podle §§ 294 a 325 ex. ř., nehledíc ani k tomu, že by se zákazem zasahovalo do veřejného práva a rozhodovalo o otázkách, které na pořad práva vůbec nepatří. An Státní pozemkový úřad podal proti napadenému usnesení stížnost, pokud exekuce byla povolena zabavením nároku proti němu, nelze jeho návrh na změnu napadeného usnesení a na zamítnutí návrhu vymáhající strany vykládati jinak, než že se Státní pozemkový úřad brání proti porušení svých práv ze zákonů o pozemkové reformě, a napadá usnesení i potud, pokud byl zabaven nárok povinné strany proti přidělcům Aloisu S-ovi a Františku K-ovi jako poddlužníkům. Soud rekursní proto rekursu vyhověl a napadené usnesení změnil tak, jak bylo shora uvedeno, zamítnuv návrh na zabavení nároku povinné strany, pokud se vztahuje k oběma ideálními čtvrtinám nemovitosti přiděleným Aloisu S-ovi a Františku K-ovi.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolacímu rekursu.

D ů v o d y:

Především jest mylný názor dovolacího rekurenta, že Státní pozemkový úřad nebyl oprávněn k rekursu proti povolení exekuce. Podle zákona o Státním pozemkovém úřadě ze dne 11. června 1919, čís. 330 sb. z. a n., zastupuje tento úřad stát v jeho právech z provádění zákonů o zabránění velkého pozemkového majetku a přísluší mu podle § 7 uvedeného zákona zejména právo dozíratí na přidělený majetek, pokud jest disposiční právo k němu obmezeno. Na základě tohoto ustanovení zmíněného zákona byl Státní pozemkový úřad, maje za to, že exekuce, týkající se přiděleného majetku, odporuje obmezením co do disposičního práva k onomu majetku při přidělu uloženým, oprávněn k rekursu proti povolení exekuce, a upírá dovolací rekurent Státnímu pozemkovému úřadu právo k rekursu, pokud se týče vytýká rekursnímu soudu, že rekurs pro nedostatek oprávnění k němu neodmítl, neprávem. Ve věci samé je napadené usnesení správné. Na spoluvlastnických podílech Aloisa S-a a Františka K-a k pozemku parc. čís. 1287 vázne podle přidělové listiny zákaz zcizení a zatížení bez souhlasu Státního pozemkového úřadu. Jde

o zabavení nároku na vydání části pozemku, pokud se týče spoluvlastnických podílů, jehož prý nabyli povinní koupí (zastavěním). Státní pozemkový úřad ani ke koupí, pokud se týče k odprodeji ani k zastavění nedal svolení. Bez tohoto souhlasu nemá však koupě ani zastavění, ježto se staly proti zákazu, právní účinnost. Následkem toho se zabavený nárok, nejso po právu a nevznikuv po právu nehodí za předmět exekuce (§§ 325 a násl. ex. ř.) a rekursní soud, zamítnuv návrhy, nepochybil. Na věci nic nemění, že není vyloučeno, že Státní pozemkový úřad dá souhlas dodatně. Zatím souhlasu toho tu není a předbíhati onomu rozhodnutí Státního pozemkového úřadu nelze.

Čís. 11602.

Ochrana nájemců (zákon ze dne 26. dubna 1930, čís. 166 sb. z. a n.).

Podle § 7, druhý odstavec, zák. jest neplatná i dohoda při dojednání nájemní smlouvy, již se nájemce zavázal přijmouti na požádání pronájematele náhradní byt ve vyšším poschodí a vzdáti se nynějšího bytu, kdyby následkem vlastní potřeby pronájematele bylo přeložení tohoto bytu do vyššího poschodí nutné.

(Rozh. ze dne 22. dubna 1932, Rv II 219/32.)

Smlouvou ze dne 31. března 1927 najal žalovaný byt v prvním poschodí domu žalobců. V téže smlouvě bylo ustanoveno, že, kdyby následkem vlastní potřeby žalobců bylo přeložení tohoto bytu do vyššího poschodí nutné, žalovaný jest zavázán na požádání žalobců přijati náhradní byt ve vyšším poschodí a za to se vzdáti nynějšího svého bytu, jen plošná výměra náhradního bytu že nesmí býti menší než doposavadní byt. Žalobou, o niž tu jde, domáhali se žalobci na žalovaném, by byl uznán povinným vykliditi a odevzdati žalobcům byt v jejich domě v prvním poschodí proti tomu, že mu bude vykázán a odevzdán v nájem náhradní byt za týchže podmínek v témže domě v druhém poschodí. Procesní soud první stolice žalobu zamítl. **Důvody:** Žaloba není odůvodněna, ježto se ustanovení nájemní smlouvy ze dne 21. března 1927, které jedná o výměně bytu, příčí § 7 druhý odstavec zák. o ochr. náj., podle něhož ochrana nájemníků nemůže býti úmluvou stran omezena. Třebaže nejde o výpověď, nemohlo býti ujednáno při pronájmu bytu před 28. březnem 1928, tedy proti starému nájemníkovi, že za jistých okolností lze mu odňati byt bez ohledu na předpoklady § 1 zák. o ochr. náj. Takovou úmluvu považuje soud za neplatnou, jsou-li okolnosti, za kterých starý nájemník musí převzít nový byt, horší, než v podobných případech ustanovení § 1 (2) zák. o ochr. náj. Jest tedy jen otázkou, zda právě úmluva ze dne 31. března 1927, pokud jedná o výměně bytu, jest pro žalovaného horší než příslušné ustanovení § 1 zák. o ochr. náj., a nerozhodné jest, zda snad žalující strana přizpůsobila nyní žalobní nárok předpisům o ochraně nájemníků tím, že dává žalovanému dostatečný náhradní byt a zda skutečně žalující strana nutně pro sebe potřebuje bytu žalovaného. (Dr. Zelinka: Ochrana nájemníků vydání z roku 1928 str. 181.) Ustanovení smlouvy ze dne 31. března 1927 znamená podle názoru soudu pro žalovaného obmezení jeho práv na ochranu nájemců, příslušejících mu podle § 1 zák. o ochr. náj. Žalu-